

Dr. Leo Geller (Zentralblatt 1913/II.) sledi v bistvu izvajanjem Ružičkovim ter osobito interpretira v nasprotstvu s Schönbergerjem dvorni dekret z dne 13. februarja 1789 zb. j. zak. št. 969 in materialije k dvornemu dekretu z dne 14. marca 1806 v zmislu načelno že kodificiranega jamstva države za krivdo svojih upravnih uradnikov.

Z Mihi Obuljenu lastno preglednostjo in natančnostjo obdeluje ta odlični sotrudnik »Slovenskega Pravnika« predmetno vprašanje v »Mjesečniku« pod naslovom: »Naknada štete, prouzrokovane krivnjom javnih činovnika u vršenju službe.« Kakor čujem, je Obuljen predmetni članek, od katerega sta dosedaj izšli dvoje nadaljevanj (št. 5 in 6 ex 1913) dal z različnimi premembami in določki na razpolago tudi uredništvu »Pravnikovem«.

Omenimo naj slednjič tudi še fiskalistično naziranje Otona Mayerja v razpravi »Die Haftung des Staates für rechtswidrige Amtshandlungen«, Sächs. Archiv für Rechtspflege 1913 in pa razpravo dr. Naviaskega (Naviasky) v Ger. Zeitung št. 13 ex 1913, vjemajočo se v bistvu z izvajanji Schönbergerjevimi.

Cenitev škode pri lovskih tatvinah.

(Odločbi kas. dvora z dne 18. novembra 1912 Kr I 283/12-4 in z dne 28. aprila 1913 Kr I 101/13-5.)

V ničnostni pritožbi, dvignjeni zoper sodbo sodnega dvora prve inštanice v zmislu §-a 281 št. 10 k. pr. r., trdili so pritožniki, da so bili radi hudodelstva tatvine po §§ 171, 174 II a kaz. zak. obsojeni baš za to, ker se ukradena divjačina — divja koza — koje vrednost se je ugotovila na 60 K, ni pravilno precenila.

Kasacijski dvor je zadevno ničnostno pritožbo zavrnil (odločba 18. novembra 1912.) ter utemeljil svoj izrek z naslednjim izvajanji:

Vrednost ukradenega blaga je preceniti v zmislu določbe §-a 173 kaz. zak. po škodi, ki jo ima vsled tatvine okradeni.

Škoda nastane na premoženju okradenega vsled tega, ker se po tatvni odvzame premoženju premakljiva stvar. Nikakor ni torej

pomotno, če sodišče ni vpoštevalo ceno ali vrednost ubite divjačine, to je vrednost mesa (Fleischwert), ampak vrednost divjačine, ko je bila še ž i v a (Lebenswert).

Ravno opisano stališče je kasacijski dvor v odločbi 28. aprila 1913 Kr I 101/13-5 zopet opustil ter je v popolnem sličnem slučaju ugodil ničnosti pritožbi, dvignil prvo sodbo ter naročil sodečemu sodišču, da razpravlja in razsodi vnovično v stvari. Najvišje sodišče utemeljuje svojo odločbo sledeče: Dvignjena sodba ugotavlja vrednost ž i v e g a divjega kozla, ki sta ga nameravala tatinska lovca — obtoženca — ustreliti ter izmakniti, na podlagi mnenja zvedencev na 100 kron. Tu se vpošteva le vrednost ž i v e divjačine, to je plemenska vrednost, ki jo ima divjačina za gospodarja lova.

Predmet tatvine morejo biti le tuje premakljive reči. Divjačino v prostem lovskem revirju prištevati je po §-u 295. obč. drž. z. premakljivim rečem šele tedaj, ko je vjeta ali ustreljena. Ravno za to pa se je pomotno po prvem sodniku vpoštevala vrednost ž i v e, še popolnoma proste divjačine. Vpoštevati je torej le vrednost ukradene stvari ter škodo, ki jo ima okradeni neposredno. Posredna nadaljna škoda, ki jo ima okradeni kakor lovski gospodar, more biti večja in more imeti svoj pomen pri vprašanju o odškodnini.

Pri vprašanju, kolika da je neposredna tatinska škoda, pride v poštev le vrednost u s t r e l j e n e divjačine. Seveda tukaj ni vpoštevati le vrednosti mesa, ker imajo tudi drugi deli divjačine — n. pr. koža, gamsova brada — svojo vrednost. Pri cenitvi ustreljene divjačine gledati je seveda tudi na stroške, ki bi bili z vnovčenjem divjačine združeni.

K tema nasprotujočima si razsodbama pripomniti je, da je pač pravno poslednja sodba pravilneje utemeljena. Razuntega je pač tudi gotovo, da je sodišču vsikdar lažje in prikladneje določiti tržno vrednost ustreljene divjačine kakor pa plemensko vrednost žive divjačine, ki je odvisna še od raznih krajevnih okolnosti.

Seveda bode prijateljem lova bolj všeč prvoomenjena razsodba.

Dr. E. Pajnič.

